

Sluta straffa kubanerna

William M. Leogrande

Flagghissningen på Kubas ambassad i Washington var det framgångsrika slutet på det Kubas utrikesminister Bruno Rodriguez kallade ”första steg” för att normalisera förbindelserna mellan länderna.

Det som nu återstår är svårare. Det är många frågor som skiljer Washington och Havanna från varandra, men den ekonomiska krigföringen har sedan Kennedy inledde den 1961 varit den hårda kärnan i USAs fientliga politik och är idag USAs äldsta och mest omfattande samling ekonomiska sanktioner mot något land i världen.

Blockadens syfte var från början rakt på sak: att köra Kubas ekonomi i botten – att utnyttja Kubas ekonomiska beroende av USA för att kasta landet in i en så allvarliga ekonomisk kris att folket skulle göra uppror och störta regeringen. ”Om de får gå hungriga kommer de att kasta ut Castro” sa president Eisenhower.

Det var ingen ogrundad tanke. När Washington 1933 vägrade att erkänna en tidigare revolutionär regering vägrade USAs banker att låna ut pengar till Kubas sockerpatroner för sockerskörden. Det räckte för en militärkupp ledd av Fulgencio Batista. 1959 skedde 80 procent av Kubas handel med USA, och nästan all maskinutrustning var tillverkad i USA.

Förutseende röster varnade redan 1959

Men redan då, när sanktionerna planerades, höjdes röster inom USA regering som menade att det skulle motverka syftet. ”Vi kan inte förvänta oss att fosterländska kubaner med självrespekt ska ta ställning för USA hur obehaglig Castros politik än skulle vara för dem” sa statssekreteraren på utrikesdepartementet Richar Rubottom. ”Om vi går så långt kan det leda till konflikt mellan Kubas folk och USA istället för mellan dem och Castro.”

Det skulle visa sig vara förutseende ord, men de överflyglades av den starka ilska USAs ledande skikt kände mot en kubansk befolkning som så överväldigande stödde Castro. Ekonomiska sanktioner blev en kollektiv bestraffning. ”Det enda sättet att minska kubanernas stöd för Castro är genom att skapa besvikelse och avoghet på grund av ekonomiskt missnöje och svårigheter”, skrev statssekreterare Lester D. Mallory 1960. ”Så alla tillgängliga medel måste vidtas omedelbart för att undergräva Kubas

ekonomi ... för att skapa hunger, förtvivlan och störta regeringen.”

Trettio år senare, när Sovjetunionens sammanbrott återuppväckte hoppet i Washington att kunna störta Castro-regeringen, tog kongressledamoten Robert Torricelli fram ”Cuban Democracy Act” för att skärpa blockaden och ”skapa förödelse på den där ön”. Den lagen stoppade livsmedels- och läkemedelsexport från USA till Kuba på över 700 miljoner US\$ när det rådde förtvivlad brist på båda på Kuba. Men regimskiftet förblev utom räckhåll, så det blev fortsatt bestraffning för sin egen skull som enda skäl till fortsatt blockad.

Känslan växer, dags att häva blockaden

Idag finns två grundläggande skäl mot att fortsätta blockaden: ett moraliskt och ett praktiskt. Påven John Paul II återopade det moraliska under sitt besök på Kuba. ”Embargon”, sa den helige fadern, är alltid beklagliga för de drabbade de mest behövande.” Påven Franciskus vill säkert säga något liknande när han besöker Kuba i september.

USA är också de enda i världen som bedriver denna politik, och den kubanska ekonomin är trots sina svagheter mycket mindre sårbar idag än vad den var 1990. Det blockaden kan bidra till är att bromsa övergången till en öppnare marknadsekonomi.

President Obamas beslut att normalisera förbindelserna grundar sig på tanken att engagemang är bättre väg för att åstadkomma positiva förändringar. Så han har givit tillstånd till vissa undantag från blockaden, men bara kongressen kan häva den. När presidentkampanjen börjar kommer de republikanska kandidaterna knappast bidra till att göra Obamas politik till en framgång.

Men bland de vanliga ledamöterna både i kongressen och senaten växer en känsla av att det är dags att tänka om när det gäller denna kvarleva från kalla kriget.

William M. LeoGrande är professor vid the School of Public Affairs at American University in Washington, D.C. Han är medförfattare till boken ”Bakvägen till Kuba: Den dolda historien om förhandlingar mellan Washington och Havanna”.

William Leo Grande, författare till ”Bakvägen till Kuba” sid 16 Redigering och översättning Eva Björklund